

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 766

Tiltaltes navn: Bodil Klausdatter

Årstall: 1663

Sted: Vardø i Finnmark

Sandhed at være. Derefter kom Satan til hende og spurgte, om hun ville tjene ham. Da sagde hun ja. Og var hand i en sort Hunds Lignelse.

Da lofte hand hende Lykke til ald (ting); og kaldte hand sig hendes Gud Jsack, og satte hand sit Mærke paa hendes højre Haand.

Derefter proberte hun, om hendes Kunst var fix, paa en hendes Moders Söue, som hun indgav noget Moss og Fisk i Fandens Navn. Og strax sprak den.

Og bekiender, at hun og hendes Moder var udfaren til Slottet i en Krages Lignelse, det Moderen ikke kand benegte, men fuldkommeligen vedstaaer. Og siger forbem:te Pigebarn, Karen Niels Dotter, at hendes Gud Jsack flydde hende en Ham paa i den Meening, at de ville forgiöre Landsherren. Dernæst foer hun af med andre Troldqvinder og hendes Moder imod Marcus Erichsens Skib, men de kunde ingen Magt bekomme, fordi Markus frygtede Gud.

Fremdeles blev udi Rette fremfört Magdalena Jacobs Dotter, Hans Lauritzens af Andersbye, som for Troldom er udlagt af Barbra og Karen Jvers Dotter i Wadsöe.

Da bekiender hun, hvorledes Dorte Lauritz Dotter, som allerede for Troldom er henrettet, havde givet hende det ind i noget varm Melk, der hun kom frossen og kold af Kirke. Da fornam hun noget sort paa Bunden, som hun spurgte hvad var. Da sagde Dorthe: »Æd Du kuns! Det er nogle stödde Peberkorn.» Da hun det havde ædet, kom en liden graae Fugl ind, (ligt som en Thiting), og gik frem og tilbage for hendes Födder. Nogen Stund efter forsvandt samme Fugl.

3 Dage derefter, en Aftens Tid, kom Satan til hende i en Mands Lignelse, med sorte Klæder paa saasom en anden christen Mands Person, og var hand hende til Tjeneste begierænde. Da negtede hun (hannem det dengång); formedelst hun havde sin egen Mand, kunde det derfor ikke skee.

Da sagde Satan: »Jo, tjen du mig kuns. Da skal du faae, hvad dit Hierte begierer (og ingen skade have derutaf).» Imidlertid beretter hun, hendes (egen) Mand sov.

Tredie Gang kom Satan til hende og bad hende forsvære Gud i Himmelen, sin Daab og Christendom, hvilket hun og

giorde og med det samme tilsagde ham et Aars Tjeneste. Og loed samme hendes Gud, som hun da troede paa, sig kalde Jsack. Omsider satte hand sit Merke paa hendes höijre Foed, saa det svolnede op. Som og öijensynligen befandtes, saa i Sandhet at være. Og beklager hun sig siden den Tiid at have havt stor Væ og (Pine) derudi.

Hun probeerte, om hendes Kunst var fix, paa et hendes egne Lam, som hun gav (den ind i) noget Vand i sin (egen) Meening og Tanke, og strax sprak den. Der hun det fornam, vilde hun Konsten indtet videre forsöge.

Ydermere bekiendte hun, at hun fulgte med Barbra til Wardehus Slott i en Krages Lignelse, men siden skabte hun sig som en Katt. Og gik Barbra og de andre Troldqvinder ind i Fængslet til Giertrud Sivers Dotter, men Magdalena stoed udenfor. Iblandt de andre siger hun var 3 Qvinder af Ekkeröe, nemlig Thorlufs, Thommas Pedersens og Hendrick Pedersens Qvinder, og siger hun, at Barbra er Hovedmand for dem alle. Derfra foer de, hver i sin Fugls Lignelse, ud og gjorde det onde Væjr imod Markus Erichsens Skib, som de ingen Magt fik med, fordi de frygtede Gud.

Endelig beretter hun, at Ellj, den FinneKone i Andersbye, at hun ogsaa ofte haver været efter at ville forgiöre hans Velb., og det imidlertid hand var i Wadsöe, men hans Gudsfrygt hialp hannem.

Videre vidste hun ikke, men derpaa ville hun gierne döe.

Iligemaade blev udi Rette fremfordret Boedel Claus dotter, Thomas Pedersens af Ekkeröe, som for Troldom var udlagt af Barbra Niels Skydsskaffers, item af Magdalena Jacobsdotter.

Da omsider, efter flittig Forespörgsel, bekiender hun at have lært Troldom af Birgitte Uille Jvers som for rum Tid siden for Troldoms Misgierninger er henrettet; og bekiender hun i alle Maader det samme som for ommeldte Troldqvinder, som udförligen formeldt er, nemlig at hun var med at ville forgiöre Jens Ottesens Skib; at forjage Fisken fra Landet; at hun med de andre talte med Giertrud i Fængslet i en Katts Lignelse — men Giertrud undskyldte sig med at hun ventede hendes Dreng med Mad fra hendes Mand, men sendte sin

Gud Zacharias, som i hendes Stæd med os andre skulde forrette, nemlig giøre ondt Væjr mod Marcus Ericksen af den Aarsag, som Magdalena formeldt havde; at hun havde været med i den store Forsamling paa Slottet samt at hun havde lært Karen Hendrick Knudsens Troldoms Konster, det Karen ikke heller benægter.

Desligeste blev udi Retten fremført Birgitte Olufs dotter, Thorlufs Rasmussens af Ekkeröe, som og for Troldom er udlagt. Og bekiendte hun samme havde lært af Thomas Pedersens Anne, da boende i Kiberg, som allerede er henrettet, som gav hende det ind i Melk. Derefter faldt hun i Søvn. Da hun opvågnede, kom en graae Katt til hende og spurgte, om hun vilde tjene ham. Da sagde hun Neij.

3 Dage efter kom hand igien. Da sagde hun og Neij Tredje Gang forsvor hun sin Gud og Herre og tilsagde Satan sin Tjeneste, og loed saa denne hendes Gud sig kalde Christopher. (Med det samme knep han hende og satte sit merke under hendes höire knæ.)

Hun bekiender det Sandhed at være, at hun var med i en Fugls Lignelse at ville forgiøre Jens Ottesens Skib og at forjage Fisken fra Land, fordi hun var vreed paa hendes Madfader, som holdt alting (af sine varer var) saa dyre (og holdt det i höieste pris); at hun var med i Fængslet hos Giertrud, hvor hun bekiender alting ligesom de forrige.

Saa sandt som dette er vist, sværger hun ved den Lod og Part og hun vil formode i Guds Rige; og derpaa vil hun gierne döe.

Endnu blev udi Rette fremført Hendrick Knudsens Qvinde, Karen Ols Dotter, som efter lang Examination gaaer til Sandfærdigheds rette Bekiendelse, at hun haver lært Troldom af Bodel Claus dotter for 2 Aar siden, og at hun gav hende det ind i Gröd, kaldet Sengemad eller Barnsengs Gröd, med hendes egen Samtykke. (Blef hun nogle dage syg derefter.) Da kom den slemme Satan til hende i en Katts Lignelse, og siden forvandlede hand sig til en Mand og kaldte sig Zacharias. Da tilsagde hun hannem paa hans Tilspørgsel Tjeneste og forsvor sin Gud og Daab paa hans Begiering.

Og satte saa sit Merke og knef hende med sine Kløer paa hendes venstre (Haand), som öjensynligen befandtes saa at være.

Og proberte hun, om hendes Kunst var fix, paa et hendes eget Lam, som hun var vreed paa, som det stoed og aad, og sagde: »Sprek i Fandens Navn!» Som og strax skeede.

Hun tilstaaer, at hun var med at forjage Fisken fra Landet, fordi det fortröd hende, at den eene skulle have meer Fisk end den anden. Samme Tiid var hun i en Fugls Habit, nemlig i en Aands Lignelse.

Hun var og med i en Gaasses Lignelse at ville forgiöre Jens Ottensens Skib, og da sagde hun: »Væjrr i Fandens Navn!» Og da skeedte det mod Wardöen ved Dommen.

Iligemaade bekjender hun at være med de andre paa Slottet i en Katts Lignelse samt hörte paa, at Barbra talte med Giertrud i Fængslet og bad hende følge med at giöre ondt Væjrr mod Marcus Erichsen, ligesom de andre foregiver. — Viidere vidste hun ikke, men derpaa vilde hun gierne döe.

Den 8 Ditto holdtes atter Ting paa Slottet i Nærværelse af de samme. — Hvor da alle disse forskrevne Troldqvinder, enhver i sær, for Retten blev fremfordret og deres Bekjendelser for dennem lydeligen oplæst, om nogen af dem kunde viide at have löjet sig paa eller andre. Til Paahör og Wedermaal's Tale blev indkaldet Giertrud Sivers Dotter.

Da fuldkommeligen vedstaaer enhver fest det selv samme, som de anden Dagen og tilforn for Retten bekjendt haver, og det ved höjeste Eed, og derpaa gierne vil döe.

Efter slig Lejlighed sætter Fogden udi all Rette, om de ikke bör miste deres Liv til Ild og Baal, og var Dom begierendes.

Da efter Tiltale, Giensvar og denne Sags Lejlighed og efterdi Barbra Niels Dotter Skydskaffers saavel som Magdalena Jacobs dotter, item Bodel Clausdotter, Birgitta Ols Dotter og Karen Ols Dotter samtligen deres fulde Sandhed, som oft[e] bemeldt, her for Retten haver udsagt og det stedse vedstaaer at have lært Troldoms Kunster og sig derudi övet,

vide vi derfor ej anderledes derudi at kunde kiende og dömme, end at de jo have forbrudt deres Liv til Ild og Baal.

A:o 1678, den 4 Juni, blev Ting holden i Wadsöe af K. M. Foged, Lauritz Sörensen Faag, med constitueret Soren-skriver og tilbörliche 8 Laugrettesmænd.

Otte Knudsen Bang efter lovlig Stævnamaal haver til i Dag ladet fremkalde Albrect Halvorsens Qvinde, Synneue Johannes Dotter, for Troldoms Sag, hand hende fuldkomme-ligen tillagt haver, udi hun ved dessen Væsen og (slemme-lige) Gierning haver övet, saa hand derudover haver mist sin beste Koe; som hand nøksom hende retteligen ved lovlig Prov og Vidnesbyrd agter og kand hand hende overbevise med hvis Töfveri hun dertil haver brugt, som fandtes og for Retten, (der Koen var död,) fremviistes udi tykkeste af Laaret.

Til Prov og Vidnesbyrd var stævnt Poul Christensen, Johannes Erichsen, Rasmus Rasmussen, Jon Eriksen og Otte Bang Syvertsen, og for Retten fremlagde Otte Bang sit Klagemaal i saa Maade, at som samme Synneve tillige med andre Qinder var nu i Vaar at bage Fladbröd udi hans Huus, talte Otte Bang nogle Ord til Synneves Dotter, hvilken gik i Stuen gandske uroelig, og straffede Barnet med Ord derfor. Saa gik Otte strax af Stuen ud, dog ikke længe, og da hand igien indkom, fornam hand af bemeldte Qvinder, at Mode-ren til Barnet havde talt om ham. Thi spurgte hand, hvad Tale de havde for sig.

Hvortil blev svaret, det var dennem selv imellem, og ellers en av dennem pegte paa Barnet dermed att give Otte tilkiende, at deres Tale var om Barnet og Moderen fortögte, det hand havde talt det til, som bemeldt er. En anden Qvinde, ved Navn Mette, spurgte Synneve, da hun strax der-efter sad og bagte, hvad det var hun bagede, enten Leb eller Lebse, hvortil hun svarede, det (ved) Diævelen. Derimod sagde Mette: »Hand maae viide af dig og ikke af Bröd.»

Og da de havde bagt, gik hver hiem til sit.

Ikke fuldt en halv Time efter gik Otte Bangs Pige ud at binde Qvæget ind i Fæehuuset, hvor hun fornam, en af hans beste Köer at være bleven meget hæftig og hastig syg